

ОТСТОЯВАМЕ, СЪХРАНЯВАМЕ И РАЗШИРЯВАМЕ ИДЕЯТА ЗА РОДОЛЮБИЕ И ПАТРИОТИЗЪМ

Отчетният доклад на Десетия конгрес на Съюза на ветераните от войните на България публикуваме с малки съкращения.

Пред последните три години настъпиха сериозни и динамични промени и в нашия Съюз. Живите ветерани от над 300 000, сега сме останали 3 114 (към 31.03.2016 г., по данни на НОИ). През 2015 г. са починали 1 329 души. Към днешна дата навярно сме под 3 000 живи ветерани в цялата страна. От 265 общини в 2/3 от тях вече няма ветерани. В близките 2-3 години живи ветерани ще останат само в градовете и всички над 90-95 години, с нарушено здраве и старческа немощ.

Ние обаче се радваме на нарастващия брой членове на нашия Съюз от потомци и съмишленици, както и колективни членове. В това виждаме бъдещето на нашия Съюз.

В такава вътрешна, международна и вътресъюзна обстановка е принуден и длъжен нашият Съюз да устоява, съхранява и разширява идеята за родолюбие и патриотизъм.

Родолюбивата дейност

през отчетния период беше и занапред ще остане като основна дейност на Съюза. На всички организации вниманието и дейността беше посветена на годишнини на главните национални военни събития – най-вече на 70 години от края на Втората световна война. Главната ни цел бе разширяване познанията ни за тези събития, пропагандиране и утвърждаване на вярна оценка за българското участие във войните. Стремезът ни беше чрез използване на най-различни форми и средства да съхраним паметта на ветераните за бойните действия, да се стимулира родовата памет в младежите, да се формира чувство на национална гордост в младите хора от подвига и саможертвата на техните бащи и деди за защита на родината.

Акцент на нашата дейност, освен повишаване на родолюбивото чувство у подрастващите, беше да се отдаде заслужена почит и уважение на загиналите във войните за България, както и към живите ветерани - да им се окаже възможно най-голямо внимание, да почувстват истинското признание на целия български народ.

Можем определено да заявим, че със съдействието на държавните органи - правителството, Министерството на отбраната, местните структури на властта, на обществените организации, главните военни събития от нашата история стигнаха до всички кътчета на страната ни.

Нашата програма за честване на 70 години от края на Втората световна война имаше дългосрочен характер. При нейното изготвяне ние изхождахме от националното значение на събитията и от необходимостта тяхното честване да обхване цялата страна, да ангажира държавните и обществени организации и структури, научните, културните, религиозните звена, творческите съюзи, средствата за информация, училищата, туристическите фирми и други организации. Затова, когато преди три години предложихме нашия проект, той беше приет като цяло и послужи за основа на работата на почти всички държавни и обществени структури.

Честванията и отразяването на събитията имаха национален характер, обхванаха голяма част от населението и реално оказаха възпитателно въздействие на значителна част от народа. В тази дейност взеха участие хора на всички нива, като се започне от президента, вицепрезидента, Министерството на отбраната, министри, народни представители, областни ръководители, кметове и др.

В същото време смятаме, че основните неща, които бяха направени, имат не само национален, но и международен резонанс. Техният отзвук в Сърбия, Хърватия, Унгария, Македония и Румъния беше на национално ниво. За тях имаше телевизионни информации в тези държави.

Силно и положително отражение даде организираният и проведен „Поход по бойният път на Българската армия във Втората световна война”. Походът бе проведен на няколко етапа в Македония, Сърбия, Хърватия и Унгария.

В похода участваха ветерани и потомци. Посетени бяха най-известните места на бойните действия и най-големите мемориали. Поднасянето на венци и връчването на юбилейни медали ще останат в музеите и в общинските сбирки на селищата, в които се намират тези мемориали и с това те влизат в историята, не само на България, но и на съседните държави. Показано беше доброто отношение към загиналите български войни и у нас, и в чужбина. Това ангажира местните структури на властта, където има български паметници, да им обръщат по-голямо внимание.

В резултат на похода днес ние имаме вярна информация за състоянието на българските паметни места в чужбина. Контактите с местната власт веднага намериха материален израз. Кметът в гр. Ниш, където се намира „Българската костница”, заяви, че те започват подготовка за архитектурно оформление на същата. След нашето посещение в гр. Ниш, по наша покана, кметът на града дойде в София с група сръбски ветерани за откриване паметника на ген. Владимир Стойчев.

Българската посланичка в Будапеща прояви особен интерес към възстановяване музея на Първа българска армия в гр Харкан.

Кметът на гр. Сигетвар пред всички заяви, че в най-скоро време ще довършат паметника на загиналите български войни в района. Пример за добросъседска дружба между нашите Балкански държави и ветерански организации е посещението ни в съседна Румъния, Сърбия и Хърватия. Група ветерани, начело с министъра на отбраната поднесоха венци и отдадоха почит на загиналите в Румъния български войни, погребани в гробищния парк в Букурещ. Срещите ни в гр. Гюргево и в гр. Букурещ между ветераните от двете страни послужиха за обмяна на опит и планиране на следващи срещи.

Пресен случай е посещението на представители на военно-патриотичните организации, водени от министъра на отбраната в Хърватия – гр. Вуковар. По българска поръчка, кметът на гр. Вуковар е изградил величествен комплекс – паметник на загиналите 1027 български войни през Втората световна война.

Вълнуващи и с изключително патриотично въздействие се оказаха честванията на 6-ти и 9-ти май - парадът на военни части, поднасянето на венци пред паметника на Незнайния воин и пред Паметника на Съветската армия, парадът на Безсмъртния полк, както и масовото участие на ветерани, граждани и най-вече млади хора в манифестацията. Начело на манифестацията беше колоната на нашите ветерани със знаме, плакати и портрети на загинали близки.

Няма да забравим посещението в гр. Петрич по случай 100 години от Първата световна война и освещаване на Дранговата чешма и поклонението пред паметника на полк. Борис Дрангов. Събитие със силно патриотично и родолюбиво въздействие бе нашето участие в похода по пътя на кървавото писмо, по случай 140 години от Априлското въстание. Примери за добре организирани мероприятия със силно патриотично въздействие имаме в много области, градове и населени места като Монтана, Враца, Плевен, Шумен, Русе, Бургас, Сливен, Пловдив, Хасково, Кърджали, Благоевград, Пазарджик, Ловеч, Тетевен, Панагюрище, Велинград, Хисаря и много други. Като съществена форма за популяризиране успехите на Българската армия бяха проведените научни международни и национални конференции. С основни доклади участвахме и в работата на международната научна конференция „Европа гледа на Изток”, организирана от Европейския център „За мир и развитие” при ООН, фондация „Славяни” и други организации от Русия, Китай и други държави, проведена в БАН. Наш представител участва с доклад на международна конференция за маршал Ф. И. Толбухин. Участие имаме в конференцията, проведена в Руския културно-информационен център, в конференцията, организирана в Софийския университет от фондация „Човещина”, и други.

Конференции, посветени на 70 години от победата на хитлерофашизма се проведоха и в областните организации в Бургас, Русе, Шумен и на други места. Полезна среща – конференция се проведе със Съюза на писателите, посветена едновременно на 70 години от края на войната и деня на будителите – 1 ноември.

Под егидата на форум - България-Русия, с участието на няколко организации, включително и нашия Съюз, се проведе и международна научна конференция с представители – учени от Русия, Молдова, Украйна, Сърбия, Гърция и България на тема: ”Исторически истини и лъжи – 75 години от началото на Великата отечествена война”, на 19 и 20 май 2016 г., в София. Интересен доклад изнесе и проф. Калонкин, като представител на нашия Съюз.

Принос към изясняване на различни проблеми на Втората световна война имат книгите „Втората световна война – истини и неистини”, „Пера сред патроните”, изданията на някои от областните съвети на Съюза, очерците в библиотека „Войни ветерани”, юбилейни вестници и други. Съюзът осигури печатни материали за бойните действия на Българската армия във Втората световна война и българските паметници и мемориали в чужбина, свързани с Българската армия на туристически агенции в страната за организиране на посещения там.

Много материали бяха отпечатани в централните и регионални вестници и списания. Изказваме нашата признателност и благодарност на главния редактор на в. „Българско войнство” Спирдон Спирдонов за пълното и своевременно отразяване във вестника на всички мероприятия на Съюза. Организирани бяха телевизионни предавания и срещи с ученици в цялата страна. Особено въздействие, не само на ветераните, но и на населението като цяло, бяха и честванията на кръглите годишнини на ветераните.

Връчването на медалите „70 години от победата над фашизма” се превърна в празник на ветераните и техните близки, но и за селищата и регионите, където се организираха тържествата.

Филмът, който беше направен за дейността ни по отразяване 70-годишнината от Втората световна война и излъчен от Военния телевизионен канал и някои регионални телевизионни центрове, има особено значение за запознаване на населението с приноса на българския народ за победата над хитлерофашизма. Изказваме нашата благодарност на твореца на филмите за делата на нашия Съюз, на неуморимия Димитър Бебенов и му пожелаваме здраве и нови успехи.

Венец на жизнения и боен път на ген. Владимир Стойчев, командващия Първа българска армия във Втората световна война, беше откритият негов паметник в гр. София с тържествен военен ритуал, в който взеха участие президентът на Република България, ветерани от страната и много граждани. Благодарим от сърце на авторите на паметника, на Столичната община, на всички, които достойно изпълниха своите задачи, за да го има този паметник, символ на българския дял за световната победа над хитлерофашизма. Инициативата и реализацията на паметника беше изцяло на СВВБ.

Ученическите конкурси станаха традиция в работата на някои областни съвети на Съюза. Тези конкурси доказаха своята ефективност и учениците участват в тях с удоволствие. Трябва да разширим тази дейност, тези конкурси да станат масово явление в цялата наша страна!

Социални и здравни проблеми на ветераните

Успоредно с намаляване броя на ветераните и нарастване на тяхната старческа немощ, намаляват и посещенията в балнео-санаториумите. През 2014 г. тези санаториуми са посетени общо от 102 ветерани, през 2015 г. – от 27. През тази година вероятно ще са още по-малко. Да се надяваме, че ако се реши проблемът с придружител (безплатен) и при по-голяма активност от наша

страна, броят на ползващите санитарно-курортното лечение ще нарасне, защото ветераните имат нужда от такова.

Не се използват пълноценно и балнео-хотелите на „Профилактика, рехабилитация и отдих” ЕАД към НОИ. От 12 заведения в цялата страна само в Старозагорските минерални бани и Банкя има групи от по около 20 почиващи. Няма кандидати ветерани, въпреки добрите условия и безплатно целогодишно пребиваване. Тук проблемът е и наш. Ние не сме популяризирали достатъчно тези балнео-хотели и условията за пребиваване в тях. Тук биха могли да се настанят всички социално слаби и самотни нуждаещи се от помощ. Това трябва да влезе в плана ни за следващите месеци.

Не всички областни и общински ръководства са обхванали с патронажна дейност нуждаещите се от такава ветерани. Организирано и ритмично, в тясна връзка с Агенциите за социално подпомагане към общинските съвети и формираните групи от доброволци, работят добре в няколко области и общини, като Горна Оряховица, Хисаря, Монтана, Ботевград, Пловдив и др. Решението на този проблем също зависи в голяма степен само от нас, ако се поучим и използваме опита на някои европейски страни. Така ще се съобразим с желанието на по-голяма част от ветераните, които не искат да се разделят от родния дом.

Централното ръководство има право да подпомага крайно нуждаещи се ветерани до 400 лева, а областните ръководства до 100 лева. В много области и общини общинските ръководства, кметовете, по различни поводи подпомагат ежегодно всички или само нуждаещите се ветерани с парични суми, дърва за отопление и др.. Тук е нужна по-точна преценка на реално нуждаещите се. За добър пример биха могли да послужат Пловдив, Монтана, Бургас, Ботевград, Сливен и др.

Почти всички ветерани, нуждаещи се за храна, ползват ведомствените столове. Само в София град, където са по-голям брой ветерани, все още ползват столова храна на квотен принцип. Искане ни се по този проблем да разширим малкия опит, който

имат някои райони по разнасяне храната по домовете и да реализираме даването на храна и на съпругите (съпрузите), които са незначителен брой, при условие, че се приеме нашето предложение от Народното събрание.

Ползваме законно безплатно помещения на военни поделения по области. На много места са дадени помещения от общинските съвети, като Видин, Монтана, Хисаря, Първомай. Някъде помещенията ни са общи със СОСЗР и СВВП и др. организации. Пример за подражание е опитът на Горна Оряховица за най-рационално използване на просторен клуб за срещи, културни мероприятия и лекции по патриотичното възпитание на подрастващите.

Здравната помощ

на ветераните по отношение на качество и своевременност е на същото неудовлетворително ниво, както е за цялото българско население. На законно основание ветераните имат право на безплатни лекарства, прегледи и лечение при личния лекар и с направление при тесните специалисти и болниците. Имат право на определен вид операции и ортопедична и стоматологична помощ безплатно. Установеният бюрократичен път за получаване на тази помощ лишава голяма част от ветераните, нуждаещи се от медицинска помощ да получат такава. Лекарственият списък, договорните отношения на НЗОК с аптеки, лекари и здравни заведения, недостатъчното финансиране на болниците, непознаване и неспазване на законните права на ветераните за безплатна медицинска помощ, са причини голяма част от ветераните да не получат полагащата им се безплатна медицинска помощ, или ако е жизнено необходима си я заплащат. Най-често плащат за ортопедична помощ и скъпи консумативи при изследване и лечение. На тези, които си знаят правата и подадат жалба, с наша помощ им се връщат парите, макар и с голямо закъснение, след месеци и години.

Всички тези проблеми ще се решат по-сполучливо, ако се приемат нашите предложения до Народното събрание за изменение и допълнение на Закона за ветераните от войните.

Международната дейност

на СВВБ през отчетния период беше насочена най-вече към подобряване на контактите с балканските страни. Поддържахме и добри контакти със Световната и Европейска федерация на ветераните – FМАС и СРАЕ.

Дейността ни се определяше от някои основни стратегически цели и задачи: ползване на международния опит за разширяване и осигуряване социалната и здравната защита на ветераните за спокойни старини; координиране с другите страни и активизиране усилията за пропагандиране на мира и международната сигурност; съвместно активно противопоставяне на надигащите се движения и прояви на неофашизъм, ксенофобия, тероризъм, агресивен османизъм и др.

Тези стратегически задачи се обсъждаха на международни конгреси и конференции. Наши делегации и представители – доцент Софи Пинкас, д-р Анастасов, проф. Калонкин участваха с доклади, дискусии и изказвания.

На всички международни прояви се приемаха резолюции, предложени от страните-членки на Европейската федерация FМАС. Резолюциите, предложени от нашия Съюз за честване на 70-годишния юбилей, за историческата памет и за уроците на историята, за съвместната дейност с младото поколение и учащите се, се приемаха много добре и без възражение.

Организираният поход „По бойния път на Българската армия във Втората световна война” укрепи връзките ни със сродните организации на тези страни.

При участието в тържествата за освобождаването на гр. Ниш от германските нашественици, се запознахме с актива на сродната

наша организация и с кмета на града. Обменихме опит и идеи за съвместна работа. По наша покана кметът на града с делегати от ветерани участва на тържественото откриване на паметника на ген Владимир Стойчев в гр. София.

Наша делегация участва на 28-та Генерална асамблея на световната федерация на ветераните - ФМАС в гр. Сопот – Полша, посветена на 70-ата юбилейна годишнина от Втората световна война. На генералната асамблея се приеха 2 апела - за миграционните проблеми и за политическата ситуация в Европа и света.

Самостоятелно делегациите на Балканските страни обсъдиха насоките за бъдещата съвместна дейност, под ръководството на председателя на групата проф. Любомир Секулич, председател на ветераните на Черна гора.

Посещението на гробищния парк в гр. Букурещ, където са погребани 57 български войни, укрепи връзките ни с румънските ветерани. Ветераните от гр. Русе, по инициатива на местното ръководство на СОСЗР, имат съвместни годишни планове с ветераните от гр. Гюргево. Провеждат общи конференции, дискусии, чествания, спортни срещи и др.

Имаме още проблеми по съвместната ни работа с ветераните от Македония по опазване и възстановяване на паметните знаци на загиналите български воители. Не са на задоволително ниво ветеранските ни връзки с южните съседи - от Гърция и Турция. За честването на Световния ден на мира - 21 септември, изпратихме писма до всички областни ръководства, заедно с Обръщението на Генералния секретар на ООН – Бан Ки-мун. В София и в редица областни организации се проведе чествания и изяви на солидарност в борбата за траен световен мир, против прояви на неофашизма.

През отчетния период установихме делови контакти с Министерството на външните работи, с дирекция Балкански и Източни страни и с направление ООН. Всички наши посещения

зад граница ставаха след предварително съгласие на нашето Министерство на външните работи и договаряне с нашите посланици в съответните страни, които посрещаха нашите делегации и организираха пребиваването им.

Много добри и ефективни контакти ЦУС поддържа с посолството на Руската федерация. Съвместно участвахме във всички мероприятия по честването на 9-ти май - края на Втората световна война. Имахме и две срещи с руски ветерани.

През отчетния период установихме добри контакти и с Китайското, Кубинското и Сръбско посолства и участвахме на техни мероприятия.

ЦУС на СВВБ ще продължи да участва в дейността на международната федерация на ветераните (FМАС) и европейската федерация на ветераните (СРАЕ). Но основната задача ще си остане по-редовни контакти и обмяна на опит преди всичко с ветеранските съюзи от балканските страни и Русия.

Организационна дейност

Реализацията на нашия Съюз и утвърждаването му в обществото като необходима, полезна и авторитетна организация, се дължи най-вече на двигателя на нашата работа – организационното направление. Тук трябва веднага да се добави, че в обсъжданията, планирането и реализирането на задачите, участва целият актив на нашата организация от ветерани и потомци, които се отнасят с изключителна отговорност и преданост към своите задължения.

Значително се подобри взаимодействието с Министерството на отбраната, за което изказваме нашата благодарност на г-н Иво Антонов. Негова е идеята и реализацията на колективните посещения на Министерството на отбраната и родолюбивите съюзи на паметни места.

На високо ниво мина тържественият пленум, посветен на 25-ата годишнина от възстановяването на нашия Съюз, с участието на гвардията, на видни държавни, партийни и обществени

ръководители, с награждаване с „Юбилейния медал 70 години от победата над фашизма”, с литературно-музикална програма.

С много труд, тревога и финансови проблеми се реализира изготвянето и раздаването на „Юбилейния медал 70 години от победата над фашизма”. Неговата направа, финансиране и организацията по раздаването, изцяло пое нашия Съюз, с решаващата помощ на г-жа Светлана Шаренкова – издател на вестник „Земя”, за което искрено и благодарни и ще сме ѝ вечно признателни. Това беше задължение и трябваше да го направи държавното ръководство.

Забележителни тържества по честването на 70-годишния юбилей от края на Втората световна война и връчването на медала, станаха по области и общини, с участието на отговорни държавни и обществени ръководители на национално, областно и общинско ниво. Всички ветерани и активни сътрудници на нашия Съюз получиха българския юбилеен медал.

Руски медал получиха и 490 ветерани. Те бяха връчени в много тържествена обстановка от представители на Руското посолство, по области и градове, в присъствието на държавни и наши ръководители. На затруднените да присъстват на тържественото връчване ветерани, медалите се връчваха по населени места и по домовете им. Имаме информация за изключително трогателни срещи в почти всички области. Силно емоционално впечатление направи и раздаването на грамотите от министъра на отбраната пак по повод 70-ата годишнината от Втората световна война.

Значителен успех за организационното направление е подготовката и подписването на договорите за съвместна работа с Централното военно окръжие, Военното издателство, Изпълнителната агенция „Военни клубове и военно-почивно дело”, с Военното формирование в гр.Троян и др.

Изключително делови и безпроблемни са контактите и съвместната ни работа с всички военно-родолюбиви организации и най-вече със СОСЗР, с Централно военно окръжие, Съюз на

писателите, Отечествен съюз, Български антифашистки съюз, Министерство на отбраната, Министерството на външните работи, с много държавни ръководители и такива на обществени организации на централно, областно и общинско ниво, с кметове и областни управители.

Скъпи потомци и съмишленици, обръщам се към Вас специално от тази трибуна, за да Ви кажа, че Вие все повече ще навлизате в ръководните органи на Съюза на ветераните и ние ветераните ще разчитаме на Вас, защото по закон божи остаряваме и намаляваме, но членовете на Съюза трябва да нарастват. Да се подмлади Съюзът на ветераните от войните и нищо по-хубаво от това, след години да стане „Съюз на потомците на ветераните” и отдадете Вашите сили за възраждането на майка България.

Благодарим от все сърце на нашето държавно ръководство и нашата общественост, на всички партийни и непартийни органи и организации за хубавите чувства и грижовност към живите ветерани и паметта на загиналите във войните.

Да живее и пребъде във вековете нашата майка – България, българската националност и Българската държава!